

- [Vijesti](#)
- [Vjera](#)
- [Obitelj](#)
- [Kultura](#)
- [Academicus](#)
- [Video](#)
- [Kolumne](#)
- [Misna čitanja](#)
- [Velike teme](#)

KATOLICI U BOSNI I HERCEGOVINI: IZAZOVI, PREPREKE I ODNOSI (2)

Župnik Davor Klečina: Moja borba za crkvu u Drvaru

Katolički vjernici u susjednoj Bosni i Hercegovini nerijetko se, osobito na području gdje su manjina, susreću s raznim preprekama. No nemogućnost izgradnje bogomolje u Drvaru, općini u Kantonu 10 (Hercegbosanska županija), već 25 godina izaziva nezadovoljstvo među lokalnim hrvatskim stanovništvom. O problemima s kojima se susreću i opstrukcijama od strane lokalnih (srpskih) i županijskih (hrvatskih) vlasti razgovarali smo s lokalnim župnikom Davorom Klečinom. Radi se o drugom tekstu iz niza "[Katolici u Bosni i Hercegovini – izazovi, prepreke i odnosi](#)" koji je ostvaren u suradnji s Agencijom za elektroničke medije.

Piše: Tino Kravica

Drvarski župnik Davor Klečina ispred budućeg pastoralnog centra/Foto: Josip Ramljak

Trebale su proći 23 godine da bi Ferhadija, džamija-simbol u središtu Banje Luke, potpuno zasjala svojim starim sjajem.

Eksplozijom oštećena pa do temelja porušena tijekom rata u Bosni i Hercegovini (zajedno s 15 drugih banjolučkih džamija), svoja vrata otvorila je 2016., nakon višegodišnje rekonstrukcije koju su obilježili žestoki prosvjedi.

Njeno rušenje zateklo je našeg sugovornika, rođenog Banjolučanina Davora Klečinu, u izgnanstvu. U ranijim razgovorima otkrit će nam da ga je ta vijest duboko pogodila.

Klečina je danas svećenik Banjolučke biskupije koji upravlja s nekoliko župa u Zapadnoj Bosni. Jedna od njih je Župa sv. Josipa u Drvaru čija crkva svoju pravdu čeka od 1949.

„Župa je povijesno osnovana 1906. godine, najprije sa sjedištem u Bosanskom Petrovcu, kasnije na Oštrelju gdje je rođen i budući banjolučki biskup Alfred Pichler, da bi se tridesetih godina prošlog stoljeća napokon preselila u Drvar. Tada je otprilike započela i gradnja crkve te župne kuće zbog povećanog broja katolika koji su u taj kraj dolazili u potrazi za poslom“, priča nam vlč. Klečina, dodajući kako, nažalost, vjerski život katolika u Drvaru nije dugo potrajao.

„Na početku Drugog svjetskog rata u mjestu i okolici pobijen je velik broj katoličkih vjernika, a među njima i drvarski župnik [Waldemar Maksimilijan Nestor](#). Onima što su protjerani nikada nije dopušten povratak, sva imovina im je oteta, nacionalizirana i podijeljena novim vlasnicima.“

Nisu svi katolici bili Hrvati, među njima je bilo i Čeha, Poljaka, Nijemaca... Je li mržnja bila više vjerske ili nacionalne naravi, ostaje pitanje.

Drvarska crkva srušena je 1949., četiri godine nakon rata, zajedno sa župnom kućom. Zemljište je također nacionalizirano i podijeljeno, a praktički u gradu nije ostao nitko tko bi se tome usprotivio.

„Ovdje više neće biti katolika, barem ne kao organizirane skupine, sve do 1995. kada je Hrvatska vojska zauzela Drvar, a u njega se doselili protjerani Hrvati iz Središnje Bosne“, dodaje Klečina.

Hrvati-katolici tada nakratko postaju većina (mnogima je taj kraj bio samo usputna stanica prema Hrvatskoj i inozemstvu) te se ponovno pojavljuje potreba za župnim pastoralom.

„Tada je u Drvaru bilo desetak tisuća katolika, da bi se povratkom srpskog stanovništva i odlaskom hrvatskog taj broj smanjio do današnjih 450, zajedno s oko 3000 Srba“, ističe naš sugovornik.

Prvi župnik obnovljene župe bio je [Kazimir Višaticki](#) (kojeg će 2004. okrutno ubiti u župnom stanu u Bosanskoj Gradišci), a jedan od zadataka bio mu je osigurati novo mjesto bogoslužja.

„Vlč. Višaticki i drugi svećenici obraćaju se tadašnjoj upravi, tj. povjerenstvu tadašnje Vlade Hrvatske Republike Herceg-Bosne, i ono im dodjeljuje prostor nekadašnjeg Sokolskog doma, odnosno Društvenog doma Partizan, kao privremeno mjesto susreta dok se ne izgradi crkva. I tako se od listopada 1995. do danas mi, katolici, okupljamo u Domu, slavimo svetu misu i organiziramo druge vjerske i društvene aktivnosti.“

Drvar: Preuređeni Sokolski dom s improviziranim zvonikom koji već 25 godina služi kao “privremeni” prostor za katoličko bogoslužje, u pozadini je pravoslavna crkva/Foto: Josip Ramljak

Objekt je s vremenom, tvrdi drvarski župnik, oronuo, a posebne mu probleme stvaraju kiša i vlaga.

„Dom više ne ispunjava nikakve uvjete za korištenje. Sve je popucalo, a u zimskim i jesenjim mjesecima redovito prokišnjava. Za svakog većeg proloma oblaka prostor bude prepun posuda i kanti u koje skupljamo kišu“, tvrdi vlč. Klečina.

Sve teža situacija dodatno je potaknula crkvene vlasti da se angažiraju oko gradnje crkve. Naš sugovornik istaknut će kako mu je taj cilj bio zapisan i u dekretu kojim ga je biskup banjolučki Franjo Komarica 2014. imenovao drvarskim župnikom.

„Izgradnju sakralnog objekta smatrao sam svojom moralnom, svećeničkom i ljudskom obvezom. Ispočetka sam, otprilike dvije godine, ‘snimao’ situaciju: proučavao dokumentaciju i arhiv, čitao, slagao kockice...“

Ističe kako je od 1995. do danas općinskim vlastima poslano mnoštvo dopisa u kojima se traži zemljište i dozvola za crkvu. Odgovora, barem onog pozitivnog, nije bilo, premda su dana mnoga usmena i pismena obećanja. Dapače, županijska vlast čak je 2002. dodijelila drvarskoj župi zemljište za izgradnju bogomolje, ali – kako stoji u dopisu vlč. Davora Klečine tadašnjem načelniku Goranu Bročeti iz 2017. godine – općinske službe nisu izvršile parcelizaciju zemljišta i prijenos na novog vlasnika, tj. na Župu.

„U odgovoru (koji je Bitno.net dobio na uvid, op.a.) načelnik nije konkretno odgovorio niti na jedan naš upit, a pritom se još koristio pojmom ‘hrvatska katolička crkva’, premda takvo što uopće ne postoji. To dovoljno govori o načinu na koji oni gledaju na naš zahtjev.“

Službeno opravdanje je, dodaje, postojeći prostorni plan koji potječe iz osamdesetih godina i vremena kada se naselje zvalo Titov Drvar, a po kojemu katolička crkva nije predviđena. Za novi prostorni plan Općina tvrdi da nema novca. Inače, općinske vlasti nisu odgovorile na upite našeg portala o gradnji crkve i navodima drvarskog župnika.

Vlč. Klečina ističe da su on i biskup Komarica imali dobru vjeru da se njihov problem može riješiti u suradnji s lokalnim i županijskim političkim predstavnicima.

„U pomoć nam je pritekao i apostolski nuncij Luigi Pezzuto koji je okupio političke predstavnike hrvatskog i srpskog naroda s ciljem da, kao i u drugim krajevima, dobijemo dozvolu, ali nije bilo pomaka. Nažalost, moram reći da smo postali predmet političke trgovine između dvaju predstavnika vlasti.“

U Drvaru vlast inače drži SNSD Milorada Dodika, dok je regionalna vlast (Hercegbosanska županija ili Kanton 10 sa sjedištem u Livnu) pod kontrolom Hrvata na čelu s HDZ BiH. No u županijskoj vladi su i tri predstavnika SNSD-a, zbog čega konture političke trgovine o kojoj govori naš sugovornik dobivaju vidljiv obris.

Isto potvrđuje i već spomenuti dopis bivšeg načelnika Drvara u kojem stoji da će pitanje crkve opet "ostati po strani" dok županijski HDZ BiH ne ispuní „zahtjeve SNSD-a“.

Naš sugovornik svjestan je, kaže, kompleksne političke situacije u BiH i nužnosti sklapanja pojedinih političkih saveza, no jedna mu stvar ipak smeta: „Ne mogu shvatiti da su hrvatski predstavnici vlasti radi nekog političkog saveza ili svojih uskogrudnih osobnih i stranačkih interesa spremni nijekati i gaziti po svojoj prošlosti, povijesti i vjeri. Elementarna ljudska prava ne bi trebala biti predmet političke trgovine.“

Kad su shvatili da političkim putem neće moći ostvariti želju nekoliko stotina drvarskih katolika, odlučili su promijeniti taktiku.

„U roku dva mjeseca skupili smo 50 000 maraka, kupili zemljište i uknjžili ga na župu“, poručuje Klečina, ističući kako su im u tome pomogli brojni dobročinitelji, posebno hercegovački fratri.

Vlaga i kiša stvaraju ogromne probleme u privremenom bogoslužnom prostoru (na slici je sakristija)/Foto: Josip Ramljak

Zemljište s već postojećim objektom kupljeno je u proljeće 2018. Zgrada nekadašnje trgovine postoji u starom prostornom planu te se vodi kao poslovni objekt. To i dalje predstavlja problem za gradnju prostora sakralne namjene, no iz župe su tome doskočili.

„Mi ne gradimo crkvu već pastoralni centar s pripadajućim uredima za crkvene poslove, to je i dalje poslovni objekt. U njemu će biti mjesta za brojne aktivnosti.“

Izgradnja, tj. preuređenje objekta u pastoralni centar, trenutno je u prvoj fazi – sanaciji i dogradnji temelja – te je plan da se radovi završe do kraja ove godine. No njihov početak godinu i pol dana odgađala je nova pravna bitka s vlastima u Drvaru.

„Općina nam 2018. u zahtjevu za urbanističku dozvolu osporava tri stvari: namjenu, katnost i dimenzije novog projekta. Nakon prve odbijenice ulažemo žalbu županijskom Ministarstvu graditeljstva gdje ističemo da se i dalje radi o poslovnoj namjeni – uredi, radionice, prostorije za druženja i kulturne događaje – zatim da ne dolazi do promjene u katnosti – mi dodajemo kor, tj. galeriju, ali to nije kat – te da dimenzije prostora ostaju jednake. Nije ni tu sve prošlo jednostavno, ali je dozvola ishodovana. U tome nam je puno pomogao Adi Duran, inače muslimanske vjeroispovijesti, koji radi kao pravnik u Ministarstvu graditeljstva i koji nam je garantirao da će s pravne strane sve odraditi profesionalno, bez da se politika upliće u njegovo djelovanje.“

Žalba je, ukratko, usvojena te se od općine Drvar tražila nova rasprava tj. novo rješenje. Vlč. Klečina kaže da do pomaka nije došlo.

„Predstavnici biskupije – pravnik i nadzorni organi za graditeljstvo otišli su na razgovor u Općinu i tu je počelo maltretiranje od četiri i pol sata za stvar koja se obično riješi u 30 minuta. Naši predstavnici na kraju sastanka nisu niti htjeli potpisati zapisnik jer im je bilo jasno da se radi o najobičnijoj politizaciji.“

Općina po drugi puta odbija urbanističku dozvolu i tad slijedi novi odlazak u Livno. Ministarstvo graditeljstva ponovno usvaja žalbu te nalaže da se izda novo rješenje.

„U siječnju ove godine Općina napokon pristaje izdati dozvolu. Sve je usuglašeno, dokument ide na protokol kod načelnice općine Dušice Runić i za dva dana trebao bi biti u našim rukama.“

Ali...

„Prođe dva dana, ništa. Prođe tjedan dana, opet ništa. Prođe deset dana i otiđem u Općinu vidjeti što se događa. Tajnica načelnice kaže mi da dokument nije došao do njih, da se nalazi u Odsjeku za imovinsko-pravne poslove. Tamo mi pak kažu da su sve poslali načelnici. Vidim ja da to nema smisla i ponovno odem u Livno, ovog puta u Inspekciju za upravne poslove. Zahtijevamo od njih da dođu u Drvar i istraže gdje je došlo do zastoja. Nakon što se inspekcija obratila Općini nama se definitivno, početkom ožujka, izdaje rješenje.“

Ulica u kojoj se nekad nalazila katolička crkva danas nosi ime 27. jula, po Danu ustanka u Drvaru kada su ubijeni brojni katolici/Foto: Josip Ramljak

To je bilo uoči pandemije koronavirusa koja je paralizirala cijelu Europu.

„Korona nas je usporila, ali nedavno smo dobili vjetar u leđa nakon što smo preko javnog natječaja Državnog ureda za Hrvate izvan RH dobili dovoljno financija za završetak prve faze obnove.“

No dobivanje dozvole za pastoralni centar neće ih zadovoljiti, ističe vlč. Davor Klečina.

„Naša borba se nastavlja. Ponovno ćemo uložiti zahtjev prema Općini da nam se dodijeli zemljište i urbanistička dozvola za gradnju crkve. Otprilike trećina zemljišta na kojem je nekada stajala župna crkva ostala je slobodna te Katoličkoj Crkvi nikada nije isplaćena naknada za nju.“

„Ne možemo se pomiriti s tim da nam u našoj zemlji, koja bi trebala biti civilizirana i demokratska, lokalna vlast priječi izgradnju crkve, iz nekih svojih ideoloških razloga. Drvar je po tome grad-slučaj u cijeloj BiH. Nećemo odustati u traženju svojih osnovnih prava“, zaključuje drvarski župnik.

Život u Drvaru

Vlč. Davor Klečina osim župom Drvar upravlja s još tri župe – Bosansko Grahovo, Ključ i ugasla župa Krnjeuša.

Pod Drvar također spada i filijala Bosanski Petrovac u kojem se dogodila potpuno suprotna priča od one gore ispričane.

Naime naš je sugovornik u kratkom roku ostvario korektnu suradnju s lokalnim vlastima te započeo gradnju katoličke kapele.

„Objekt je izgrađen, ostalo je još unutarnje uređenje i uređenje dvorišta. Ta mala, klasična kapela znak je naše prisutnosti na tom području gdje je Crkva ukorijenjena dugi niz stoljeća, iako nije imala kontinuitet.“

Dodajmo i kako je nekadašnja crkva u Petrovcu također srušena 1949. godine.

Što se tiče vjerskog života, vlč. Klečina hvali svoje župljane.

„To je narod iz Središnje Bosne koji ima snažno izgrađen nacionalni i vjerski identitet. Čak bih rekao da je njihov vjerski život potaknuo i domaće pravoslavce da se vrate svojoj vjeri i krenu u crkvu. Naime, Drvar je u vrijeme Jugoslavije bio jedan od najateiziranijih krajeva u cijeloj bivšoj državi. Pravoslavni paroh iz tog vremena svjedoči kako su za vrijeme božićne i uskršnje liturgije na obredima znali biti prisutni samo on, njegova supruga i dvoje djece. Situacija se sada bitno poboljšala.“

Međunacionalni odnosi na dnevnoj razini također su relativno dobri.

„Mene u šest godina ovdje nitko s ‘druge strane’ nije krivo pogledao“, ističe župnik, no dodaje kako je tijekom devedesetih bilo sukoba.

„Nažalost, i to moramo priznati, bilo je zlostavljanja Srba povratnika od strane dijela Hrvata, pa čak i paleža kuća te ubojstava. Danas su odnosi normalizirani. Dapače, siguran sam da običan narod ovdje, premda politika stvara probleme, nema ništa protiv izgradnje katoličke crkve.“

*Članak je dio niza “Katolici u Bosni i Hercegovini – izazovi, prepreke i odnosi”, a objavljen je u sklopu projekta poticanja kvalitetnog novinarstva Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.

Objavljeno: 31. listopada 2020.

- Oznake:
- [#aktualno](#)
- [#BiH](#)
- [#DavorKlečina](#)
- [#Drvar](#)
- [#KatoliciuBosniHercegovini-izazovi](#)

1 komentar | Moderation Tool

Sortiranje po:

Dodajte komentar...

Zeljko Mustapic

Da taj obični narod nema ništa protiv katoličke crkve onda bi pritisnuo svoje predstavnike u Općini da se to riješi.

Sviđa mi se · Odgovor · 1 · 9 tj.

Martin Štefanić

Da HDZ-e, u BiH-i ne vode bivše komunističke pristalice možda Vlč Davor Klečina, nebih imao ovakvih poteškoća i problema oko izgradnje Hrvatske katoličke crkve u Drvaru?

Sviđa mi se · Odgovor · 1 · 8 tj.

Facebookov dodatak za komentare